

Bachelor of Library and Information Science Semester-I (Old) Examination**FOUNDATION OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE****BL – 101**

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— (1) Attempt all **five** questions.

(2) All questions carry equal marks.

(3) Solve all **eight** multiple choice questions having **2** marks each.

1. Explain Library movement in India. 16

OR

Explain "The growth of Libraries in India."

2. Write short notes on : 16

- (a) Reading habit and Library.
- (b) Library as a social institution.
- (c) Library as an education centre.
- (d) Role of Library in society.

OR

- (e) Library as an information centre in modern society.
- (f) Role of Library in Indian culture.
- (g) Importance of Library in Formal Education.
- (h) Library as a mass communication centre.

3. Explain the contribution of UGC to the growth of College Libraries in India. 16

OR

Discuss UNESCO's initiative for expanding Library services.

4. Write on : 16

- (a) Function of National Library.
- (b) Special Library.
- (c) Objective of Public Library.
- (d) Services of University Library.

OR

- (e) Mobile Library.
- (f) Services of College Library.
- (g) Function of School Library.
- (h) Services of Special Library.

- (1) _____ law of Library Science advocates open access system.
- (a) First (b) Third
(c) Second (d) Fifth
- (2) Five Laws of Library Science were enunciated by Dr. S.R. Ranganathan in _____.
- (a) 1938 (b) 1923
(c) 1931 (d) 1928
- (3) According to fifth law of Library Science, Library is a growing _____.
- (a) Centre (b) Institution
(c) Organism (d) Organization
- (4) Every book has its reader is _____.
- (a) Second law of Library Science (b) First law of Library Science
(c) Fourth law of Library Science (d) None of the above
- (5) Another implication of the _____ law is that the Library hours should be convenient to users.
- (a) Fifth (b) Second
(c) First (d) Third
- (6) In which of the five laws of Library Science, Library Location is emphasised ?
- (a) Second Law (b) First Law
(c) Third Law (d) Fifth Law
- (7) The book entitled "Five Laws of Library Science" was first published in _____.
- (a) 1923 (b) 1931
(c) 1933 (d) 1927
- (8) Which of the following Law is associated with physical plant (space) ?
- (a) Fourth Law (b) Fifth Law
(c) Second Law (d) Third Law

Bachelor of Library and Information Science Semester-I (Old) Examination**FOUNDATION OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE****BL – 101**

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

(मराठी माध्यम)

- सूचना :**— (1) सर्व पाच प्रश्न सोडवा.
 (2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 (3) प्रत्येकी 2 गुण असलेले आठ बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा.

1. “भारतातील ग्रंथालय चळवळ” यावर सविस्तर चर्चा करा. 16

किंवा

“भारतातील ग्रंथालयाचा विकास” यावर सविस्तर चर्चा करा.

2. थोडक्यात लिहा : 16

- (अ) वाचनाची सवय आणि ग्रंथालय
 (ब) ग्रंथालय एक सामाजिक संस्था
 (क) ग्रंथालय एक शैक्षणिक केंद्र
 (ड) समाजामध्ये ग्रंथालयाची भूमिका.

किंवा

- (इ) ग्रंथालय आधुनिक समाजातील माहिती केंद्र
 (फ) भारतीय संस्कृतीमध्ये ग्रंथालयाची भूमिका
 (ग) औपचारिक शिक्षणामध्ये ग्रंथालयाचे महत्त्व
 (ह) ग्रंथालय एक जनसंवाद केंद्र.

3. भारतातील महाविद्यालयीन ग्रंथालय विकासामध्ये UGC ची भूमिका स्पष्ट करा. 16

किंवा

ग्रंथालयाच्या विकासामध्ये UNESCO ची कार्ये.

4. यावर लिहा : 16

- (अ) राष्ट्रीय ग्रंथालयाची कार्ये
 (ब) विशेष ग्रंथालय
 (क) सार्वजनिक ग्रंथालयाचे उद्देश
 (ड) विद्यापीठ ग्रंथालयाच्या सेवा.

किंवा

- (इ) फिरते ग्रंथालय
 (फ) महाविद्यालयीन ग्रंथालयाच्या सेवा
 (ग) शालेय ग्रंथालयाचे कार्य
 (ह) विशेष ग्रंथालयीन सेवा.

- (1) ग्रंथालय शास्त्राचे _____ सुत्र हे मुक्तद्वार (Open Access) पद्धतीचे समर्थन करते.
 (अ) प्रथम (ब) तीसरे
 (क) दुसरे (ड) पाचवे
- (2) डॉ. एस.आर. रंगनाथन यांनी ग्रंथालय शास्त्राचे पाच सुत्रे _____ या वर्षी सांगितले.
 (अ) 1938 (ब) 1923
 (क) 1931 (ड) 1928
- (3) ग्रंथालय शास्त्राच्या पाच सुत्रानुसार ग्रंथालय हे वर्धिष्णू _____.
 (अ) केंद्र (ब) संस्था
 (क) जीव (ड) संघटन
- (4) प्रत्येक ग्रंथाला वाचक मिळाला पाहिजे हा _____.
 (अ) ग्रंथालय शास्त्राचे द्वितीय सुत्र (ब) ग्रंथालय शास्त्राचे पहिले सुत्र
 (क) ग्रंथालय शास्त्राचे चौथे सुत्र (ड) वरील पैकी नाही
- (5) _____ सुत्राच्या परिणामानुसार ग्रंथालयाची वेळ ही वाचकाच्या सोचीनुसार असावी.
 (अ) पाचवे (ब) दुसरे
 (क) पहिले (ड) तिसरे
- (6) ग्रंथालय शास्त्राच्या पाच सुत्रापैकी कोणत्या सुत्रामध्ये जागेला महत्व दिले आहे ?
 (अ) दुसरे सुत्र (ब) पहिले सुत्र
 (क) तिसरे सुत्र (ड) पाचवे सुत्र
- (7) "Five laws of Library Science," हा ग्रंथ प्रथम केव्हा प्रकाशित झाला.
 (अ) 1923 (ब) 1931
 (क) 1933 (ड) 1927
- (8) खालीलपैकी कोणते सुत्र भौतिक यंत्रना या सोबत सहमत आहे ?
 (अ) चौथे सुत्र (ब) पाचवे सुत्र
 (क) दुसरे सुत्र (ड) तीसरे सुत्र